

А. І. ДЕНИСОВ

аспірант кафедри господарського права
Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого,
Харків



**РИНОК ТЕХНОЛОГІЙ:
ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІНТЕРЕСІВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

Запропоновано зміну законодавчого поняття «технологія». Подано визначення категорій технологічної безпеки: «обіг технологій», «критична технологія», пропонується внесення змін до Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» для кращої правової регламентації правовідносин у сфері обігу технологій. Розглянуто основні функції ринку технологій.

Ключові слова: ринок технологій; обіг технологій; технологічна безпека.

Постановка проблеми. Важливим завданням держави є забезпечення технологічної безпеки, вдосконалення державного регулювання відносин на ринку технологій. Зараз ці правовідносини потребують кращої регламентації. Відсутнє законодавче визначення поняття «обіг технологій», потребує розширення поняття «суб'єкти ринку технологій» тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему ринку технологій та господарсько-правового забезпечення технологічної безпеки на цьому ринку вивчали Ю. Є. Атаманова, І. М. Буднікевич, С. І. Віноградов, О. М. Головінов, О. М. Давидюк, Д. В. Задихайло, В. Б. Кривоус, В. В. Кудрявцева, В. І. Кухар, М. О. Макаров та ін. У науковій літературі відсутня однозначна думка стосовно поняття технології, технологічної безпеки, її функцій. Однак більшість дослідників вважають, що необхідною є модернізація вітчизняного законодавства з метою кращої регламентації правовідносин, пов'язаних із обігом технологій.

Формулювання цілей. З'ясування основних категорій технологічної безпеки, визначення суб'єктів та об'єкта ринку технологій, основних функцій ринку інновацій, а також аналіз вітчизняного законодавства з метою розробки пропозицій з метою його вдосконалення та забезпечення захисту технологічної безпеки держави.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» ринок технологій — система взаємовідносин споживачів технологій і їх складових та/або конкуруючих між собою постачальників цих технологій і їх складових, спрямованих на задоволення суспільних і державних потреб у відповідних технологіях, їх складових та продукції, виготовлених з їх застосуванням.

Виходячи з цього визначення, суб'єктами ринку технологій є споживачі технологій та постачальники технологій.

Однак відповідно до ст. 3 цього Закону України перелік суб'єктів правовідносин щодо трансферу технологій визначено таким чином:

1. Уповноважений орган з питань формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері трансферу технологій, уповноважений орган з питань реалізації державної політики у сфері трансферу технологій, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, а також Національна академія наук України та галузеві академії наук, які беруть участь у закупівлі, передачі та/або використанні технологій.

2. Підприємства, наукові установи, організації, вищі навчальні заклади та інші юридичні особи незалежно від форми власності, що створюють та/або використовують технології та/або їх складові і яким належать або передаються майнові права на використання об'єктів права інтелектуальної власності, що є складовими технологій.

3. Фізичні особи, які безпосередньо беруть участь у створенні, трансфері та застосуванні технологій та/або їх складових, надають необхідні для цього інформаційні, фінансові та інші послуги на всіх стадіях просування технологій та/або їх складових на ринок.

Однак вбачається, що існують і інші суб'єкти цього ринку. Так, безумовно суб'єктами є посередники; особи, що забезпечують функціонування відповідних майданчиків для ведення торгівлі технологіями, тощо.

Тому пропонується доповнити ст. 3 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» таким пунктом: «Юридичні та/або фізичні особи, що здійснюють організаційно-фінансове забезпечення процесу трансферу технологій шляхом надання посередницьких функцій та послуг, що сприяють процесам реалізації відносин трансферу технологій».

Крім того, в існуючому законодавстві не існує поняття «обіг технологій». Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу

технологій» містить визначення трансферу технології — передачі технології, що оформляється шляхом укладення між фізичними та/або юридичними особами двостороннього або багатостороннього договору, яким установлюються, змінюються або припиняються майнові права та обов'язки щодо технології та/або її складових. Однак набагато ширший процес обігу технологій не є визначеним і, як наслідок, не має чіткої законодавчої регламентації. Водночас законодавство містить визначення інших специфічних об'єктів господарсько-правового регулювання (наприклад, у Законі України «Про цінні папери та фондовий ринок» закріплено поняття «обіг цінних паперів»).

Тому пропонується ввести в існуюче законодавство поняття обігу технологій. Вбачається можливим закріпити таке визначення: обіг технологій — вчинення правочинів, пов'язаних із переходом прав на технології. Як бачимо, це більш широке поняття ніж трансфер технології, оскільки сюди входять правочини не тільки з передачі технології, а й усі пов'язані з ними.

Об'єктом ринку технологій виступає технологія. При цьому технологія виступає як самостійний об'єкт, оскільки наділена всіма необхідними для цього властивостями оборотоздатності: цілісністю, вартісною визначеністю, здатністю функціонувати в системі економічних відносин попиту та пропозиції з урахуванням особливостей природи об'єктів права інтелектуальної власності й відповідних засобів їх захисту та знаходиться у сфері посиленого публічного інтересу, державної інноваційної політики.

Що ж таке технологія? Л. Л. Антонюк вважає, що це сукупність наукових та технічних знань про прийоми та засоби виробництва, його організації та управління в умовах посилення поділу праці, розвитку застосування машин для отримання продукції з певними якістьми [1, с. 10].

Т. М. Пашута та О. М. Шкільнюк наголошують, що технологія є спеціальною інформацією, яка необхідна для розробки, виробництва чи використання виробів [2, с. 58].

За О. М. Давидюком, технологія — це актив суб'єкта господарювання, що є закритою системою взаємопов'язаних у суворій послідовності та логічній взаємодії компонентів, а саме: виробничих методів і процесів; відомостей про послідовність окремих операцій; результатів науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, проектної документації; охоронних документів, що підтверджують правомірність використання об'єктів права інтелектуальної власності, які входять до її складу; механізмів, устаткування, приладів, приборів, верстатів і т. д., що нерозривно пов'язані між собою матеріальними, енергетичними, інформаційними зв'язками, взаємодія між якими, за визначеним алгоритмом, дозволяє реалізувати спільну мету — виробництво певного продукту чи надання певної послуги, який за своїми характеристиками та внутрішніми властивостями здатний внести кардинальні зміни до розвитку

технологічного укладу та характеру виробництва з різноманітними соціальними наслідками [3, с. 23].

Вбачається, що визначення О. М. Давидюка є найбільш повним.

Існує визначення технології й у законодавстві. Так, відповідно до Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» технологія — результат науково-технічної діяльності, сукупність систематизованих наукових знань, технічних, організаційних та інших рішень про перелік, строк, порядок та послідовність виконання операцій, процесу виробництва та/або реалізації і зберігання продукції, надання послуг.

Однак законодавець обмежив «технологію» лише формою інформаційного втілення, тобто технологія є лише сукупністю специфічних знань, а не об'єктом матеріального світу. Таке трактування, на наш погляд, є не повністю досконалим. Так, при передачі технології можливим є не тільки передача відповідної інформації, але й створення відповідної промислової лінії).

Іноді до об'єктів ринку технологій відносять результати інтелектуальної діяльності. При цьому розрізняють дві форми — результати інтелектуальної діяльності в матеріальній та нематеріальній формі [4, с. 63].

Однак більш переконливою вбачається класифікація О. М. Давидюка. Він вважає, що як об'єкт ринку технологій, технологія може виступати у таких формах:

1. Форма інформаційного втілення. Це технології, що не втілені як предмети матеріального світу, а існують лише на носіях інформації у вигляді інформації. Це може бути інформація науково-технічного характеру, результати науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт і т. д.

2. Форма інформаційно-матеріального втілення. У цьому випадку технологія втілена і як предмет матеріального світу. Це може бути відокремлена технологічна лінія, експериментальне конструювання або складова цілісного майнового комплексу суб'єкта господарювання, до виробничих фондів якого вже втілено технологію.

3. Форма інноваційної продукції, яка має функціонально-виробниче призначення. Це устаткування, що містить у собі процес технологічної трансформації, наслідком якої є виробництво іншої технології.

При цьому слід зазначити, що перші 2 форми технології як об'єкта виступають як інноваційний продукт, а третя — інноваційна продукція.

Специфічною рисою технології як товару (об'єкта ринку) є її невичерпність. Так, на відміну від традиційних ресурсів (сировина, земля, капітал), технологія не тільки є невичерпною, але й при використанні поширюється ще більше [5, с. 42]. Саме тому, на відміну від традиційних підвидів економічної безпеки, для забезпечення технологічної безпеки потрібно не обмежувати використання технологій, а навпаки постійно поширювати його.

Є різні етапи існування технології як об'єкта господарсько-правового забезпечення, що значно відрізняються один від одного специфічними властивостями. Як наслідок, під час різних етапів потрібні специфічні види діяльності держави для забезпечення технологічної безпеки.

Пропонується поділ цілого циклу суспільних відносин щодо створення, трансферу, виробництва, використання технологій та реалізації виробленої продукції включно з розподілом доходів, отриманих від такої реалізації, як системного (комплексного) об'єкта господарсько-правового регулювання на окремі етапи:

1. *Створення та розробка технології.* На цьому етапі виникають відносини, що пов'язані з розробкою основних ідей, методів, винаходів та промислових зразків, що в подальшому можуть бути синтезовані в межах окремої технології виробництва товарів та послуг, або таких, що забезпечують функціонування таких товарів. За класифікацією О. М. Давидюка, технологія існує у формі інформаційного втілення. Сюди входять технології, що не втілені як предмети матеріального світу, а існують лише на носіях інформації у вигляді інформації. Головним завданням держави на цьому етапі є створення комплексної системи заходів щодо недопущення порушення прав розробників технологій з боку третіх осіб. Сюди входять заходи із патентування, протидія технологічному шпionaжу, використанню технологій без дозволу творців тощо.

Водночас держава сама може створювати та розробляти технології (як правило, шляхом державних контрактів з різними науково-дослідними установами). Особливо актуальним є створення та розробка технологій, необхідних для підвищення обороноздатності держави. Для забезпечення державної технологічної безпеки в цьому аспекті необхідним вбачається створення спеціального органу державної влади, що б визначав, які саме технології необхідно розробляти, яким суб'єктам це необхідно доручити і контролював би процес створення та розробки. Крім того, у ряді країн Заходу (зокрема США) існує широка програма державної підтримки створення потрібних країні технологій. Так, держава фактично не є замовником, однак активно допомагає творцю технології шляхом дотацій, податкових преференцій тощо. Вбачається за доцільне розглянути можливість проведення аналогічної політики і в нашій країні.

Іноді стадія створення та розробки технології закінчується реалізацією технології. Так, інколи мають місце випадки, коли творець технології не має наміру самостійно втілювати технологію у життя, а має на меті продати права на неї іншому суб'єкту (як правило, таке відбувається на ринку інформаційних технологій). Завданням держави є створення нормативно-правової бази, що регламентувала б торгівлю технологіями максимально прозоро

й ефективно. Крім того, вбачається доцільним створення спеціальних майданчиків для торгівлі технологіями з метою полегшення контролю і нагляду за такою торгівлею з боку держави. Також необхідно створити спеціальний порядок визначення технологій, торгівля якими допустима з метою недопущення відтоку важливих технологій, що негативно вплине на конкурентоспроможність вітчизняного товаровиробника.

2. *Фінансування створення інноваційного продукту у вигляді технології.* На цій стадії технологія як об'єкт господарсько-правового регулювання з'являється як цілісний об'єкт правового регулювання, що потенційно може бути залучений у виробництво. Отже, вона все ще існує у формі інформаційного втілення. На цьому етапі здійснюється пошук інвестицій для інноваційного проекту. Завданням же держави є в першу чергу створення адекватного правового поля, щоб полегшити діяльність інвесторів на вітчизняному ринку інновацій та захистити їх права, а також майнові та немайнові права творців технології від посягань як інвесторів, так і третіх осіб.

Іншим вельми значущим завданням на цьому етапі є охорона критичних технологій від нецільового використання інвесторами. Визначення критичних технологій наразі відсутнє у вітчизняному законодавстві. У США під ними розуміють технології, найважливіші для забезпечення довгострокової якісної переваги системи озброєння держави. Однак таке визначення не вбачається достатнім, оскільки до складу КТ входять не лише технології, що необхідні для обороноздатності держави, а й ті, що є вкрай важливими для забезпечення конкурентоспроможності національної економіки та її економічного росту, збереження екологічно чистого навколишнього середовища, енергетичної безпеки тощо. Тому пропонується дати таке визначення критичних технологій — це технології, які є базою для створення цілого кола похідних технологій, найважливіші для забезпечення довгострокової якісної переваги держави і державного виробника в оборонній промисловості, а також у тих сферах виробництва і надання послуг та технології, що мають значну комерційну цінність, які містять конкурентні переваги національного товаровиробника. Вбачається доцільним створити систему спеціальних правових режимів обігу критичних технологій виходячи з їх значущості для державної економіки та забезпечення обороноздатності, з метою забезпечення технологічної безпеки держави. Для захисту критичних технологій необхідним вбачається: контроль та диверсифікація за допомогою дозвільних процедур участі іноземних інвесторів; забезпечення домінування державного капіталу у проектах, що пов'язані із забезпеченням обороноздатності; не допускати використання інвесторами елементів, критичних у інших проектах, прийняття додаткових заходів захисту прав на використання критичних технологій.

3. *Впровадження технології у виробництво.* Технологія переходить на новий рівень існування — у форму інформаційно-матеріального втілення. На цьому етапі технологія втілена і як предмет матеріального світу. Це може бути відокремлена технологічна лінія, експериментальне конструювання або складова цілісного майнового комплексу суб'єкта господарювання, до виробничих фондів якого вже втілено технологію. Цікаво, що не кожна технологія проходить через цю стадію. Так, ряд інформаційних технологій (створення нових соціальних мереж, інтернет-сервісів тощо) фактично не потребує виробництва продукту, оскільки він існує лише як запис на єдиному носії (носіях) і реалізується не потребуючи виробництва.

На цій стадії держава має забезпечити не тільки права власників технології, але й господарсько-правові засоби державної підтримки інноваційних виробництв із застосуванням критичних технологій.

4. *Реалізація інноваційної продукції.* На цій стадії ми маємо справу вже не з технологією, а з товарами, які виготовлені завдяки її використанню. Основним завданням держави на цьому етапі є недопущення антиконкурентних дій іншими суб'єктами (фальсифікація товару, неправдива реклама, демпінг тощо) і захист прав творців технології.

На всіх викладених вище етапах необхідним вбачається закріплення заходів, що потрібні для подолання загроз технологічній безпеці. Ці загрози фактично викладені у ст. 7 Закону України «Про основи Національної безпеки України», а саме: наростаюче науково-технологічне відставання України від розвинутих країн; неефективність державної інноваційної політики, механізмів стимулювання інноваційної діяльності; низька конкурентоспроможність продукції; нерозвиненість внутрішнього ринку високотехнологічної продукції та відсутність його ефективного захисту від іноземної технічної й технологічної експансії; зниження внутрішнього попиту на підготовку науково-технічних кадрів для наукових, конструкторських, технологічних установ та високотехнологічних підприємств, незадовільний рівень оплати науково-технічної праці, падіння її престижу, недосконалість механізмів захисту прав інтелектуальної власності; відтік учених, фахівців, кваліфікованої робочої сили за межі України.

Дискусійним є й питання функцій ринку технологій. Так, М. О. Макаров вважає, що існують такі основні функції ринку інновацій: забезпечення, регулювання, інформація, стимулювання, санація [6, с. 86]. У той же час О. М. Головінов вважає, що функціями ринку інновацій є: інтегруюча, регулююча, стимулююча, ціноутворююча, контролююча, посередницька, інформаційна та функція економічності [7, с. 354–355].

До зазначених функцій доречним вважається додати такі, як: гальмуюча — ринок має не тільки стимулювати поширення технологій, а й гальмувати роз-

виток певних видів технологій шляхом заборони на їх обіг (екологічно шкідливі технології); антимонопольна — шляхом поширення технологій через ринок, такі технології стають доступними для багатьох товаровиробників, що дозволяє їм створювати конкурентоспроможну продукцію.

Слід зазначити, що розглядаючи ринок технологій, ми маємо справу з відносинами інноваційного інвестування. Тому важливим є питання — яким актом мають регулюватися відносини на цьому ринку.

З одного боку, на ринку технологій ми маємо справу з відносинами, пов'язаними з інноваціями. Проблемою при цьому вбачається недостатня законодавча база з питань забезпечення технологічної безпеки. Слушною є думка Д. В. Задахайла про необхідність створення комплексного нормативно-правового акта [8]. Створення такого документа (наприклад, Інноваційного кодексу України) справді вбачається необхідним, оскільки розпорошення норм, що регулюють відповідні відносини по багатьох нормативно-правових актах, негативно впливатиме на практичне втілення таких норм у правову реальність. При цьому ще у 2011 р. у м. Харків робочою групою, створеною Президією НАПрН України було створено проект Інноваційного кодексу України. Зараз триває процес його доопрацювання для внесення до Верховної Ради України.

Ринок технологій тісно пов'язаний також із поняттям «інвестиція». Так, безперечно, ринок технологій є різновидом саме інвестиційного ринку. Сам процес отримання майнових прав на технологію є інвестицією.

Для забезпечення технологічної безпеки держави вбачається необхідною кодифікація інвестиційного законодавства в цілому. Ринок технологій, безсумнівно, має пряме відношення до інвестиційних правовідносин, а технології виступають як об'єкт інвестицій. Це підтверджується відповідними дослідженнями. Так, В. В. Кудрявцева наголошує, що кодифікація інвестиційного законодавства має власні конституційно-правові підстави, що ґрунтуються на змісті статей 97 та 116 Конституції України, якими, як об'єкт законодавчого регулювання визначено саме інвестиційний ринок як складне й системне суспільно-економічне утворення, засади створення та функціонування якого визнано об'єктом регулювання виключно законами України [9, с. 5]. Тому доцільним вбачається прийняття єдиного кодифікованого акта (наприклад, Інвестиційного кодексу), що регулював би всі правовідносини, пов'язані з інвестуванням. У такому акті вбачається за доцільне створити відповідну главу, що регулювала б відносини, пов'язані з обігом технологій на відповідному ринку.

Крім того, доречним вбачається використання при модернізації вітчизняного інноваційного законодавства положень, що викладені у Законі України

«Про основи національної безпеки України», де фактично викладено ряд основних напрямів державної політики з питань технологічної безпеки, а саме: адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу; здійснення державних програм модернізації наявних, розроблення та впровадження новітніх зразків бойової техніки та озброєнь; забезпечення умов для сталого економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності національної економіки; прискорення прогресивних структурних та інституціональних змін в економіці, поліпшення інвестиційного клімату, підвищення ефективності інвестиційних процесів; стимулювання випереджального розвитку наукоємних високотехнологічних виробництв; посилення державної підтримки розвитку пріоритетних напрямів науки і техніки як основи створення високих технологій та забезпечення переходу економіки на інноваційну модель розвитку, створення ефективної системи інноваційної діяльності в Україні; поетапне збільшення обсягів бюджетних видатків на розвиток освіти і науки, створення умов для широкого залучення в науково-технічну сферу позабюджетних асигнувань; створення економічних і суспільно-політичних умов для підвищення соціального статусу наукової та технічної інтелігенції; забезпечення необхідних умов для реалізації прав інтелектуальної власності; забезпечення належного рівня безпеки експлуатації промислових, сільськогосподарських і військових об'єктів, споруд та інженерних мереж. Усі ці положення мають бути закріплені і розвинені у нових нормативно-правових актах.

Висновки. Необхідно законодавчо закріпити поняття «обіг технологій». Список існуючих суб'єктів трансферу технологій потрібно доповнити. Існуюче законодавче визначення технології вбачається не зовсім повним, тому пропонується його заміна на більш точне. Запропоновано поділ циклу суспільних відносин щодо обігу технологій на окремі етапи. Доцільно створити єдину доктрину щодо функцій ринку технологій та законодавчо її закріпити. Потрібно закріпити у законодавстві визначення поняття «критичні технології», а також створити спеціальні режими їх обігу. Пропонується модернізація існуючого законодавства та створення єдиного нормативно-правового акта, що регулював би відносини, пов'язані з інноваційною діяльністю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації / Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук. – К. : КНЕУ, 2003. – 394 с.
2. Паташута М. Т. Інновації: понятійно-термінологічний апарат, економічна сутність та шляхи стимулювання / М. Т. Пашута, О. М. Шкільнюк. – К. : Центр навч. л-ри, 2005. – 118 с.

3. Давидюк О. М. Технологія як об'єкт господарсько-правового регулювання : монографія / О. М. Давидюк. – Х. : ФІНН, 2010. – 176 с.
4. Прилуцька І. Ринок технологій як невід'ємна складова розвитку інноваційного підприємництва в Україні [Текст] / І. Прилуцька // Вісн. Київ. Нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Економіка / відп. ред. В. Д. Базилевич. – К. : ВПЦ «Київський ун-т», 2013. – Вип. 4(145). – С. 63–65.
5. Атаманова Ю. Є. Господарсько-правове забезпечення інноваційної політики держави : монографія / Ю. Є. Атаманова. – Х. : ФІНН, 2008. – 424 с.
6. Макаров М. О. Ринок інновацій в аграрному секторі / М. О. Макаров // Економіка АПК. – 2009. – № 7. – С. 86–90.
7. Головінов О. М. Теорія і практичні аспекти розвитку ринку інновацій в Україні / О. М. Головінов, М. О. Головінов // Торгівля і ринок України. Вип. 36. – <http://library.donduet.edu.ua/zbirnik-naukovikh-prats-torgivlya-i-rinok-ukrajini/vipusk-36.html>.
8. Задихайло Д. В. Кодифікація інноваційного законодавства: окремі концептуально-правові підходи / Д. В. Задихайло // Вісн. Акад. прав. наук України : зб. наук. пр. / редкол.: В. Я. Тацій та ін. – Х. : Право, 2010. – № 4 (63). – С. 177–185.
9. Кудрявцева В. В. Кодифікація інвестиційного законодавства України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / В. В. Кудрявцева ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2010. – 20 с.
10. Кухар В. І. Господарсько-правове забезпечення державної інвестиційної політики в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / В. І. Кухар ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2008. – 20 с.
11. Кривоус В. Б. Інтеграція України в світовий ринок інновацій : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02 / В. Б. Кривоус ; Терноп. нац. екон. ун-т. – Тернопіль, 2008. – 20 с.

Стаття надійшла до редакції 16.09.2014.

А. И. ДЕНИСОВ

аспірант кафедри хозяйственного права Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого, Харьков

РЫНОК ТЕХНОЛОГИЙ: ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИНТЕРЕСОВ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

Предложено изменение законодательного понятия «технология». Дано определение понятий «оборот технологий», «критическая технология», предлагается внесение изменений в Закон Украины «О государственной регуляции деятельности в сфере трансфера технологий» для лучшей правовой регламентации правоотношений в сфере обращения технологий. Рассмотрены основные функции рынка технологий.

Ключевые слова: рынок технологий; оборот технологий; технологическая безопасность, трансфер технологий, защита прав.

A. I. DENISOV

Ph. D Student of Department of Economic Law of Yaroslav the Wise National Law University, Kharkiv

TECHNOLOGY MARKET: LEGISLATION ASPECTS OF TECHNOLOGICAL SECURITY INTERESTS ENSURING

Problem setting. The technological security provision and the improvement of the state relations regulation in the technology market are determined to be an important objective of a government. Nowadays, these legal relations require better regulation. The definition of the term “technology circulation” is out of legislation, while the term “subjects of the technology market” requests further expanding, etc.

Recent research and publications analysis. A problem of the technology market and the economic and legislative provision of the technological securitization in this market was researched by Yu. Ye. Atamanova, I. M. Budnikevych, C. I. Vinogradov, O. M. Holovinov, O. M. Davydiuk, D. V. Zadykhailo, V. B. Kryvous, V. V. Kudriavtseva, V. I. Kukhar, M. O. Makarov etc. Nevertheless, scientific literature doesn't contain unambiguous definition of the terms “technology”, “technological security”, and of its functions. Thus, the most of scientists suggest that the modernization of the national legislation in order to achieve the better legal relations regulation becomes significantly important.

Paper objective. The main categories of the technology security consideration, subjects and objects of the technology market determination, main functions of the innovation market as well as the national legislation analysis aimed at the improvement and the protection of state technological security.

Paper main body. The Law determines the main subjects of legal relations regarding the technology transfer, but this list needs expanding. Thus, it is suggested to supplement this list with following subjects: “Legal and/or physical persons performing the organization and financial provision of the process of technologies transfer through the provision of intermediate functions and services, which assist a process of the realization of technology transfer relations”. The term “technology circulation” is suggested to be implemented in the present legislation. The term “technology” must be determined more correctly. The author suggests the division of a social relations cycle into separate stages concerning creation, transfer, production, and implementation of the technologies and the realization of produced goods exceptionally with the distribution of the revenues received from this realization, as a system (complex) object of economic and legislative regulations. Functions of the technology market existing in the scientific doctrine were supplemented. It is necessary to perform legal definition of the term “crucial technology” and create special regimes of their circulation.

Conclusions of the research. The legislative registration of the term “technologies circulation” is required. The list of existing subjects of the technology transfer must be supplemented. A present legislative definition of the technology is suggested to be not

complete, thus the author recommends specifying it with the more correct one. The division of the public relations cycle regarding technology circulation into several phases is suggested. It is determined as appropriate to create the single doctrine concerning the technology market and to perform its legislative registration. It is necessary to perform legislative fixation of the term “crucial technologies” and to create special circulation regimes. The modernization of the existing legislation and the creation of the single legislative act, which regulates investment activity relations, are proposed.

The main abstract for the article

The modification of a legislative definition of the term “technology” is suggested. The definitions of the technology security categories, such as “technology circulation” and “crucial technology” are suggested. The amendment of the Law of Ukraine “On State Regulation of Activities in Technology Transfer” for the better legislative regulation of legal relations in the field of the technology circulation is proposed. Basic functions of the technology market are considered.

Key words: technology market; technology circulation; technological security, technology transfer, rights protection.